

Karolinska
Institutet

Behandling av alkoholberoende i primärvården jämfört med specialiserad beroendevård - en randomiserad kontrollerad studie

2016-11-24

Sara Wallhed Finn

Psykolog/Doktorand

Sven Wåhlin

Överläkare

Riddargatan 1, Beroendecentrum Stockholm
Institutionen för folkhälsa, Karolinska Institutet

Karolinska
Institutet

Få söker behandling för alkohol

Hinder att söka behandling

1. Stigma/skam

Ref:

Wallhed Finn et al., 2014 *Sub use and misuse*;
Andréasson et al., 2013 *Alcohol & Alcoholism*;
Schomerus et al., 2011 *Alcohol & Alcoholism*

Karolinska
Institutet

Primärvård

Att erbjuda behandling i primärvård kan reducera stigma

Hittills mest fokus på screening och kort rådgivning

(Alvarez-Bueno et al., 2015; O'Donnell et al., 2014)

Få studier av behandling för alkoholberoende i primärvård

(Berger et al., 2013; O'Malley et al., 2013; Oslin et al., 2013; Karhuvaara et al., 2007; Kiritze-Topot et al., 2004; Drummond et al., 1990)

Socialstyrelsen

Nationella riktlinjer

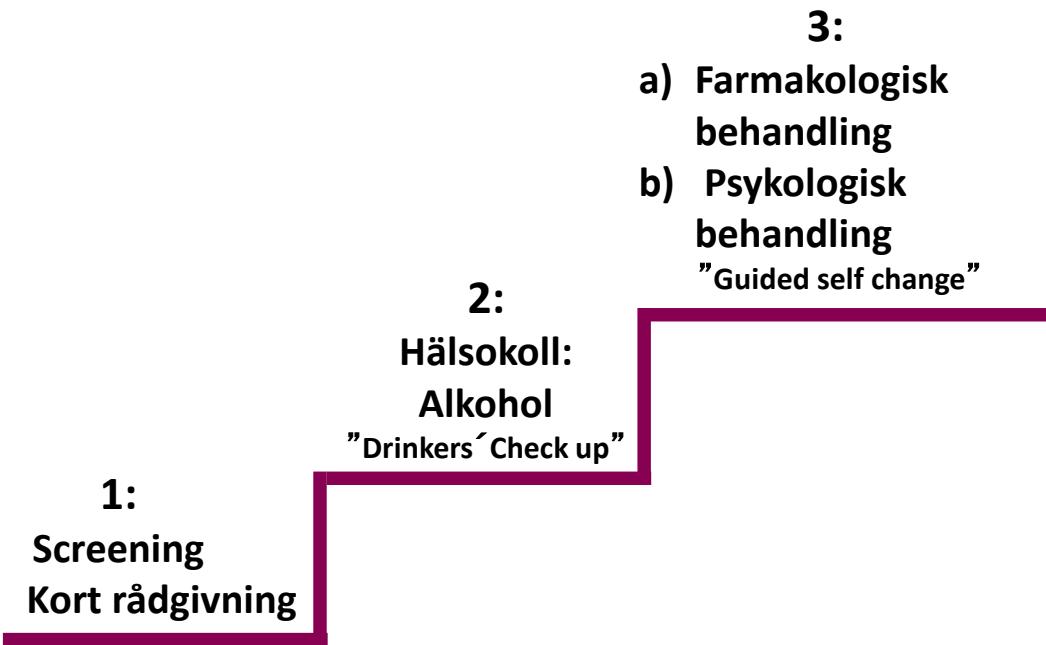
Vård och stöd vid missbruk och beroende

Stöd för styrning och ledning

"15 metoden"

AUDIT>15; 15 minuter

Karolinska
Institutet

Studieupplägg

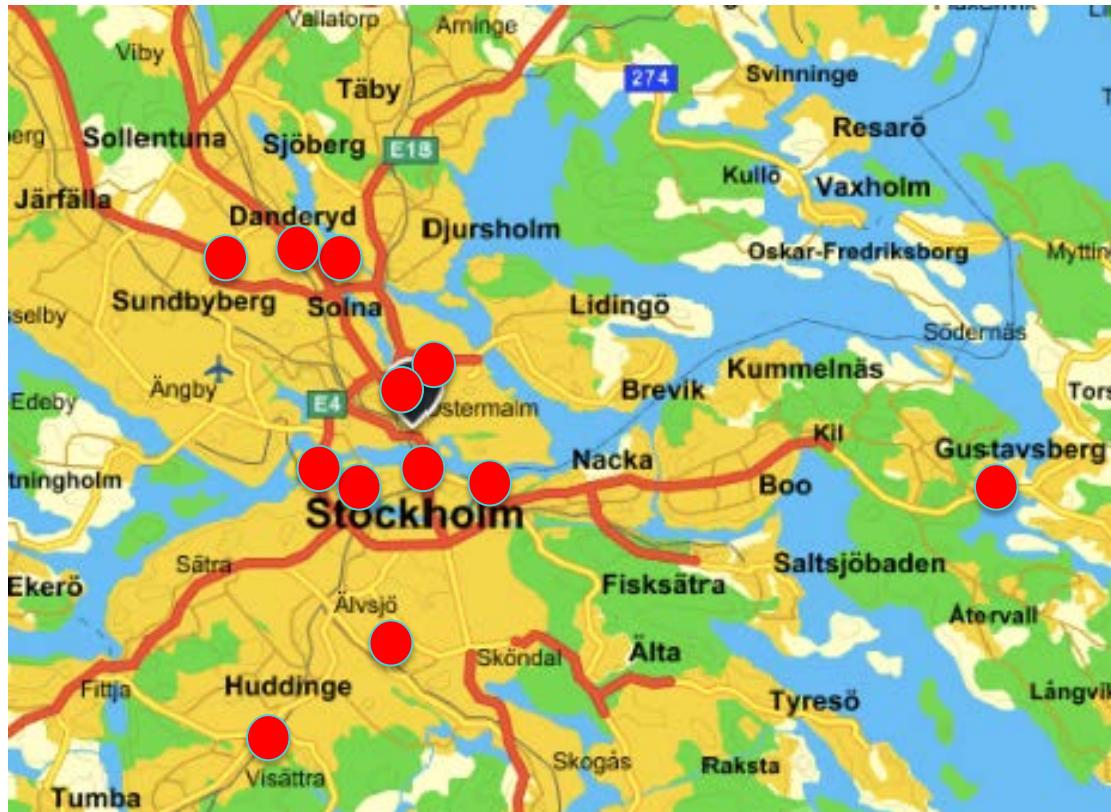
- Syfte: studera effekter av behandling med 15-metoden i primärvård i jämförelse med reguljär specialist behandling
- Metod: RCT, non-inferiority
- Hypotes: 15-metod i primärvård är lika effektivt som reguljär specialist behandling
- Deltagare: 288 vuxna med alkoholberoende (ICD-10)

TREATMENT OF ALCOHOL DEPENDENCE IN PRIMARY CARE

Karolinska
Institutet

Utfallsmått

Primärt:

- förändring av veckokonsumtion alkohol (i gram), mätt med TLFB30

Sekundära:

- dagar med intensivkonsumtion per vecka (TLFB30)
- riskbruk/skadligt bruk (AUDIT)
- grad av alkoholberoende (ICD-10 kriterier & SADD)
- konsekvenser av alkoholkonsumtionen (SIP)
- symptom ångest och depression (HADS)
- livskvalitet (EQ 5D-5L)
- biomarkörer (CDT, AST, ALT & GGT)
- nöjdhet med behandling (CSQ)
- 6 månaders uppföljning

Deltagare

Karolinska
Institutet

Variabel		SV (n=144)	PV (n=144)
Kvinnor		47 %	43 %
Ålder	medel (SD) range	54 (12) 25-79	56 (11) 23-77
Utbildning			
> 12 år		56 %	54 %
Försörjning			
arbete		73 %	74 %
pension		22 %	22 %
Civilstånd			
gift/sambo		64 %	58 %

Typ av behandling

Patienter med >0 besök

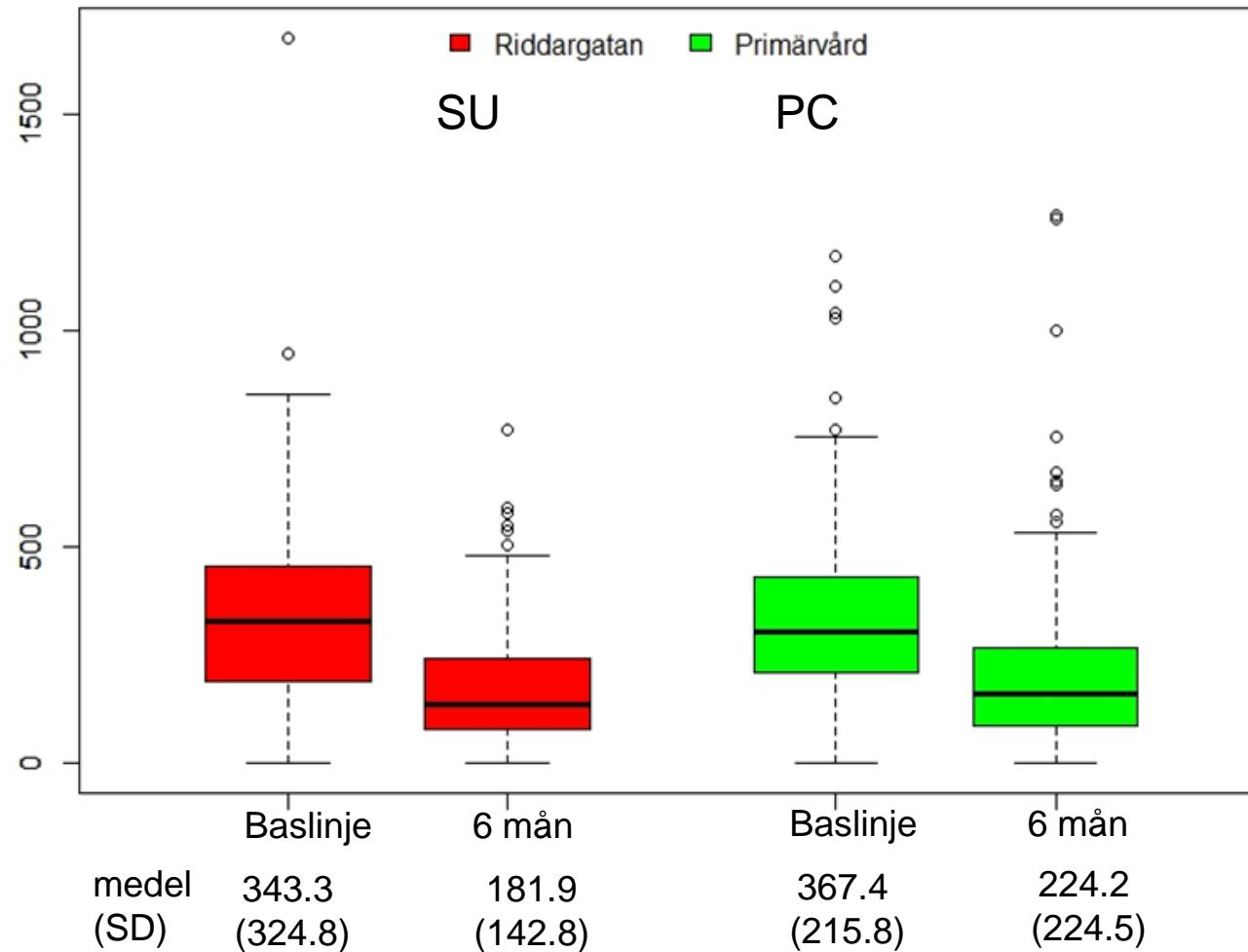
		SV (n=138)	PV (n=133)
Hälsokoll alkohol: feedback		4%	10%
Farmakologisk behandling (endast)		18%	13%
Psykologisk behandling (endast)		33%	20%
Farmakologisk och psykologisk behandling		45%	57%
Antal besök	medel (SD) range	4.9 (2.7) 1-14	3.1 (1.4) 1-6

Resultat

Veckokonsumtion av alkohol i gram
vid baslinje och 6 månader uppföljning (n=228)

Mer resultat

Variabel		SV Baslinje n=144	SV 6 mån n=119	PV Baslinje n=144	PV 6 mån n=109	p
Intensivkonsumtion (dagar/månad)	medel (SD)	11.9 (8.0)	6.8 (7.8)	13.1 (8.0)	7.9 (8.9)	0.954
ICD-10	medel (SD)	4.3 (1.0)	2.2 (1.7)	4.2 (1.9)	2.1 (1.7)	0.900
AUDIT	medel (SD)	23.2 (4.9)	13.5 (6.5)	22.4 (5.9)	14.1 (7.0)	0.325
SIP	medel (SD)	16.0 (6.5)	7.8 (5.7)	14.9 (7.0)	8.0 (5.8)	0.234
CDT	medel (SD)	2.3 (2.0)	1.9 (1.7)	2.5 (2.1)	2.4 (2.0)	0.668

Karolinska
Institutet

Från 31 till 19

Karolinska
Institutet

Slutsatser

- Alkoholberoende, och särskilt individer med låg/måttlig grad av beroende, kan framgångsrikt behandlas av allmänläkare i primärvården.
- Resultaten indikerar att en större andel av alla individer med alkoholberoende kan få tillgång till effektiv behandling.

Sven Andréasson
Professor Social Medicine
MD
Main supervisor

Karolinska
Institutet

Victoria Andersson
Project coordinator
Nurse

Anders Hammarberg
PhD, Co supervisor

Tack!

Mejla oss gärna:
sven.wahlin@sll.se
sara.wallhed-finn@sll.se

15-metoden - Något för er?

- Läs mer:
  - Riddargatan1.se/15-metoden
  - Bok: Åter till kontrollerat drickande
  - Bok: Alkohol – en fråga för oss i vården

- Utbildning på er enhet i Stockholm: kostnadsfritt
- Utbildning i övriga landet: kontakta oss

- sara.wallhed.finn@sll.se
- sven.wahlin@sll.se

